

Ukinjeno je bilo izdajanje skupnih potnih listov za potovanje Francozov v Italijo, a za izdajo posameznih potnih listov je treba navesti tehten razlog za potovanje v Italijo. Ker pa izletov oblasti ne štejejo med tehtne razloge za potovanje, bodo s tem odpadli številni tisoči francoskih turistov v Italijo.

Priprave za kongres Hitlerjeve stranke. Vsakoletni kongres Hitlerjevih narodnih socialistov se vrši v Nürnbergu. Že sedaj so priprave za ta kongres v polnem teku. Računajo na 800.000 udeležencev. Za častne goste je pripravil pripravljalni odbor po hotelih 4000 sob. Nürnbergani bodo dali 45.000 sob, 450.000 udeležencev pa bodo nastanili po šolah ter pod šotori.

Francoski letalski general v Berlinu. Dne 16. avgusta se je pripeljal v Berlin na obisk v neoboroženem bombniku francoski letalski general Vuillemin, ki je bil za svojega bivanja v nemški prestolnici gost maršala

Göringa. Visokega gosta so sprejeli na berlinskem letališču predstavniki nemškega letalstva. Francoski general je ostal v Nemčiji do nedelje, 21. avgusta, in si je ogledal razne letalske naprave ter tovarne za letala.

Nesprejemljivi predlogi za pomirjenje Palestine. Tako zvana kraljeva komisija je proučevala in pregledovala 14 dni položaj v skrajno razburkani Palestini. Po nasvetu komisije bi se naj osnovala v Sveti deželi mala judovska država, katera bi bila 60 km dolga ter 50 km široka. Na tem ozemlju biva 90% judov in neznaten procent Arabcev bi se lahko izselil kam drugam. Odločno je odsvetovala komisija ustvaritev samostojne arabske države. Z omenjenim predlogom niso zadovoljni ne judje in ne Arabci. Iz palestinske zagate ne znajo Angleži nikamor in proti Palestini stalno vojno stanje, ki zahteva dnevno angleške, arabske ter judovske smrtno žrtve.

Novice iz španske državljanske vojne

Za živo srebro gre

Zadnjič smo pojasnili, da so nacionalisti na fronti proti Saguntu ter Valenciји iztrgali rdečim vse izvojevane uspehe in so jih vrgli nazaj preko rek Ebro in Segre.

Po tem uspehu Francovih čet pa je začelo stopati v ospredje španskih dogodkov bojišče v Estramaduri, to je na obeh bregovih reke Guadiane. Na tej fronti gre rdečim za znameniti in v Evropi največji rudnik živega srebra v Almadenu. Nacionalisti od oddaljeni od tega mesta samo še 12 km.

Pred izbruhom državljanske vojne je bil v Almadenu močno udeležen italijanski kapital. Med vojno in sploh kakor hitro so zavladali nad Španijo rdeči, so zagospodarili v Almadenu Angleži. Za primer, da bi se polastil Almadena Franco, bi bilo almadensko živo srebro zgubljeno za Angleže. Zaradi živega srebra pritiskajo Angleži z vso silo na generala Franca, da odpusti prostovoljce. Tudi rdeči branitelj Madrida, general Miaja, je poslal izpred Valenciје precejšen del čet proti Almadenu, ki je odločujoča postojanka v vprašanju: ali bo vlekla dobiček iz almadenskega živega srebra Anglija ali pa Italija?

Preosnova rdeče vlade

V Negrinovi rdeči vladi je prišlo do hudih nesoglasij med Katalonci in ostalimi

člani vlade. Katalonci se niso hoteli brezpogojno pokoriti vladi v Valenciји in sta odstopila prvotno dva ministra, na kar je podala ostavko vsa Negrinova vlada. Pred-

sednik Azana je poveril sestavo nove vlade zopet dosedanjemu ministrskemu predsedniku Negrinu, ki je krizo vlade hitro rešil v soglasju z vsemi republikanskimi strujami. Ruske komunistične radijske postaje sedaj odstopivša ministra silno psujejo, češ da sta plačanca inozemstva, da sta delala zgago in preprečevala že davno zmago rdečih v Španiji. Vidi pa se iz tega dogodka, kakšno »soglasje« vlada med rdečkarji.

Karta bojev med Rusi in Japonci za hrib Čankufeng v Mandžuriji.

Po katoliškem svetu

Za katoliški tisk. Hrvati se mnogo trudijo, da bi povzdignili med svojim narodom katoliški tisk. Ker je nujni predpogoj za dvig tiska denar, so ustanovili Pijevo društvo za podporo katoliškega tiska. To društvo, ki je letos obhajalo svojo tridesetletnico, je že zbralo prav mnogo materialnih sredstev v prid katoliškim listom, časnikom in knjigam. Kakor je razvidno iz poročila, ki ga je Pijevo društvo predložilo letošnji občni konferenci jugoslovanskih škofov, je nabralo za podporo katoliškega tiska v teku zadnjih 19 let preko en milijon dinarjev, in sicer predvsem na dan katoliškega tiska. Od leta 1919 je namreč določen praznik sv. apostolov Petra in Pavla kot dan katoliškega tiska, kateri dan se vrši glavna zbirka po katoliški Hrvatski za podporo krščanskih listov, časnikov in knjig. Ta lepa požrtvo-

valnost katoliških Hrvatov naj bi naša dosti posnemanja tudi med nami Slovenci.

Nagrade za mnogo otrok. Ker je število rojstev začelo po nekaterih državah znatno padati, se vlade teh držav trudijo, da bi to padanje, ki bi moglo imeti za ves narod težke posledice, preprečile ali vsaj kolikor mogoče omejile. Med državami, ki se morajo boriti s tem ljudskim nedostatom, je tudi Turčija. Med ukrepi, ki jih je moderna turška država podvzela zoper ta pojav, so tudi nagrade za matere s velikim številom otrok. Po zakonskih določilih se je nedavno razdelilo po 50 turških funtov med tiste matere, ki imajo po šest in več otrok; njih število znaša 36.000. Tiste matere pa, ki so imele leta 1930 šest ali več otrok, ki še danes živijo, so bile počaščene z zlatimi medaljami.

Proti brezbožnikom. Svetovni brezbožniški kongres bo letos v Angliji. Prired-

Prodiranje Francovih čet na estramadurski fronti proti Almadenu je označeno s tremi puščicami.

teljski odbor je povprašal po raznih državah, ali bi dovolile varno gnezdo, s katerega bi voditelji čivkali znano brezbožniško pesem. Razne države, med njimi Belgija, so to prošnjo odklonile v opravičeni bojzani, da bi v gnezdu ostali mladiči, ki bi dokazali resničnost prislovice: »Kakor stara ptica poje, tako uči mlade svoje.« Naposled so se brezbožniki zatekli v Anglijo ter jo prosili varnega zavetišča. Oblast jim tega doslej ni odklonila. Verno angleško ljudstvo, bodisi katoliško bodisi protestantsko, pa je zaradi tega dovoljenja vznevoljeno ter daje svojemu nezadovoljstvu duška s številnimi resolucijami in protesti. Tudi v angleškem parlamentu se je začela protestna akcija, ki se je udeležujejo poslanci raznih ver. Zbirajo se podpisi proti temu, da bi se brezbožniški kongres vršil na angleških tleh. Vlagajo se protesti pri ministrstvu notranjih zadev, ki ga obenem opozarjajo na možnost in verjetnost javnih demonstracij proti protidržavnemu brezbožništvu.

Radio in sv. maša. Ameriški časniki so prinesli poročilo iz španskega mesta Salamanke, da je sv. oče dovolil katoličanom, ki se nahajajo v vojnem območju republikanske rdečkaste vlade, izredni privilegij udeležbe pri sv. maši. Sv. maša se je nam-

reč opravila v Salamanki ter se potom radia prenesla na razne kraje. Iz tega so nekateri začeli delati zaključke, kakor da bi v obče zadostil kristjan svoji nedeljski dolžnosti, če posluša v radiu prenos vršenja sv. maše. Spričo te zmote piše vatiškanski list »Osservatore Romano«: »Trebalo je raztolmačiti, da se je sv. oče omejil na to, da je dovolil služenje sv. maše v neki sobi, ki se izključno porablja kot kapela v zgradbi Radia-National v Salamanki. Sv. oče je to dovolil, da omogoči radio-prenos v okrepitev in duhovno korist mnogih vernikov, ki v težkih in žalostnih razmerah ne morejo obiskati cerkve. Da pa se v tej stvari ne bi zmota širila naprej, je treba poudariti, da taki radio-prenosi nimajo nič skupnega z izvrševanjem nedeljske in prazniške zapovedi. Kdor iz katerega koli tehtnega razloga ne more na redni način prisostvovati ob nedeljah in praznikih daritvi sv. maše, je oproščen izvrševanja zapovedi, in če posluša radio-prenos, ima od tega gotove koristi, s tem pa ne izvrši zapovedi, ki je na ta način ne more zadovoljiti. Iz tega torej sledi, da je brez tehtnega razloga na posebno dovoljenje vsak posameznik dolžan ob nedeljah in praznikih prisostvovati daritvi sv. maše na običajen način ter da ga od tega radio-prenosa ne oprošča.«

na stransko pot proti Sapu. Vozil je s hitrostjo 40 km na uro. Pri prevozu železniške proge se ni dobro ogledal in je zadel z motorjem v drugi vagon vrhniškega vlaka. Vlak je potegnil motociklista s seboj in ga je popolnoma razmesaril. Pogled na truplo je bil grozen. Izstopili so možgani in vse telo je bila ena zmečkana ter krvava gmota krvi in mesa. Smrtno ponesrečeni si je ustanovil pred kratkim na Vrhniki malo tovarno za praženje ječmenovo kavo. Zapušča starše ter enega brata.

Razne novice

Slovenski javnosti! 475 otrok strada v naši lepi planinski Ribnici na Pohorju. Ze tretji teden stoje njihovi redniki v mezd-nem gibanju. Nezadostno pa je vsa gornja deca prehranjena že vseh zadnjih šest let. V obmejnem okraju je doma, priklenjena dobesedno na granit, iz katerega najspretnejša in najzdravejša roka komaj izkleše polovico tega, kar skromen človek normalno potrebuje. Osnoval se je odbor, da zbere od vseh socialno in rodoljubno čutečih src prostovoljne prispevke, bodi v blagu, bodi drugače, da olajša vsaj nedolžni deci težke ure vsestranskega pomanjkanja. Za vsak najmanjši dar izrekamo najlepšo hvalo! Slovenci, ne zabite obmejne dece!

Zadružna šola v Ljubljani. Kot vsako leto, se bo tudi letos sredi oktobra začela v Ljubljani Zadružna šola in bo trajala do velike noči. Vršila se bosta letos dva tečaja. V prvem tečaju se bo poučevalo tako ko druga leta, v drugem tečaju pa se to zadružno znanje razširi in izpopolni. Za vse naše zadružno gibanje je Zadružna šola ogromnega pomena. Kmečki sinovi se tu nauče temeljnih pojmov o zadružništvu, da morejo pri zadrugah sodelovati kasneje kot člani načelstev in nadzorstev. Toplo priporočamo, da se priglasijo v to Zadružno šolo zlasti fantje iz takih krajev, od koder še nobeden ni bil v tej šoli. Želi se za sprejem vsaj starost 18 let. Prošnje naj naslovi prosilci na Zadružno zvezo v Ljubljani. Prošnji je priložiti zadnje šolsko izpričevalo in rojstni list. Zadružna zveza nudi svojim gojencem prosto stanovanje, kurjavo in razsvetljavo. Podpor Zveza ne daje. Pričakovati pa je, da bo dala bank-ska uprava nekaj podpore posameznim gojencem. Nikomur pa ne bo žal za denar, ki ga bo žrtvoval za to šolo. Kdor vloži prošnjo na Zadružno zvezo, naj prosi za priporočilo pri domači zadrugi, ki je včlanjena pri Zadružni zvezi.

Kongresno zborovanje gluhomelih. V dneh od 13. do 15. avgusta so se zbrali v Mariboru gluhomeli iz vse Jugoslavije, da praznujejo petletnico mariborskega društva in da razpravljajo o svojih zadevah za zaščito gluhomelih mladine. Slavnostno zborovanje je bilo v Gambrinovi dvorani ob veliki udeležbi članstva, delegatov iz Ljubljane, Beograda in tovarišev gluhomelih iz Graza. Predsedoval je društveni predsednik g. Sagaj. Tajnik g. Svenšek je podal pregledno poročilo, ki prikazuje dosedanje delovanje in razvoj društva v teku petih let. Društvo se je od ustanovitve naprej borilo za pravice in zahteve gluhomelih. Vsa ta leta je društvo s prirejanjem božičnic in s pomožnimi akcijami podpiralo pomoči potrebne gluhomelih člane in njihove otroke. Poudaril je nadalje najnujnejšo potrebo po šolski izobrazbi gluhomelih otrok. Ker je gluhomeljem odvzet dar sluha in govora, da se ne more udeleževati tako kakor pinočutni, se po izobrazbi v gluhomeljnišnici more vsaj delno udeleževati in marsikateri

Novice

Nesreče

Utonil pri kopanju. Zadnjo nedeljo je hotel preplavati Dravo iz Studencev na Mariborski otok 16 letni Franc Prešern, sin strojevodje iz železniške kolonije. Pri plavanju je zašel v vrtinec, kateri ga je pogoltnil in bo naplavila Drava njegovo truplo kje pri Sv. Marku niže Ptuja.

Po nesreči ustreljen. V Moškanjcih pod Ptujem se je zgodila zaradi nepredvidnega ravnanja z orožjem nesreča, ki je zahtevala mlado življenje. V vinogradu svojega očeta v Moškanjcih se je mudil 19 letni abiturient Marij Bolaffio, sin ljubljanskega vinskega trgovca. Imenovani je napravil letos maturo na gimnaziji v Ptuju. V četrtek, 18. avgusta, se je mudil v spremstvu svojega instruktora Ludovika Osterca v Dornovi pri krojaču Toplak, da bi mu napravil obleko. Fanta sta iztaknila med potjo staro vojaško pištolo, katero sta pregledovala pri krojaču in nista vedela, da je nabita. Ko je vzel orožje v roke Osterc, se je naenkrat sprožilo in krogla je zadela Bolaffioja v čelo. Mladec se je smrtno zadet zgrudil in umrl v par minutah.

Od avtomobila povožena. V Mariboru na Koroški cesti je zašel pod kolesa tovornega avtomobila 56 letni delavec Jožef Lorber, katerega so izvlekli izpod vozila z nevarnimi zlomi. — V Studencih pri Mariboru je povozil avto 62 letno Elizabeto Pufič in ji zlomil nogo. Oba poškodovanca je prepeljal reševalni oddelek v bolnišnico.

Avtomobil povozil ameriškega svetovnega popotnika. Neki tovorni avtomobil sta srečala pri Slov. Konjicah svetovna romarja: Beer Alfred William iz Lorraine iz severnoameriške države Illinois, ter Noel Adolf Voge iz Freiburga na Nemškem. Beer se je hotel izogniti na levo stran ceste, je zašel pod avto, ki mu je zlomil levo

nogo. Poškodovanega so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Padel iz prvega nadstropja in si prebil lobanjo. Vinko Zagoričnik, 35 letni dninar iz Šešča pri Sv. Pavlu pri Preboldu, je padel s hodnika prvega nadstropja krčme in je obležal s počeno lobanjo. Hudo poškodovanega so spravili v celjsko bolnišnico.

Huda nesreča slikarskega pomočnika. V hotelu »Evropa« v Celju je padel s prvega nadstropja 19 letni slikarski pomočnik Franc Stiplovšek. Ko je stal na lestvi, se mu je izpodmaknila deska in padel je več metrov globoko na kamenita tla. Pri padcu se je hudo poškodoval na znotraj in tudi na zunaj po vsem telesu.

Pri padcu si zlomila desno nogo. Alojzija Liščeva, 57 letna uradnica tvornice v Ljubljani, je padla v Petrovčah tako nesrečno, da si je zlomila desno nogo in se zdravi v celjski bolnišnici.

73 letnik smrtno ponesrečil na Triglavu. Zadnji petek ob osmih zjutraj je smrtno ponesrečil na Triglavu 73 letni upokojeni učitelj Rajko Justič iz Št. Vidla nad Ljubljano. Staremu gospodu je spodrsnilo komaj nekaj metrov pod vrhom Triglava. Omahnil je in stirmoglavil po skalovju ter se ubil.

Padel pod konje in voz. Franc Zemljak, posestnik in gostilničar v Krškem, je pripravil voz za prevoz čebel na pašo. Pri vpreganju konj mu je pomagal hlapec. Ko je urejeval gospodar nekaj spredaj pri konjih, sta se živali splašili. Zemljak je padel pod konja, katera sta ga vlekla 60 m daleč na glavno cesto. Zemljak je dobil hude poškodbe na glavi in po vsem telesu ter so ga koj po nesreči oddali v bolnišnico.

Vlak smrtno povozil motociklista. Ivan Kucler, 33 letni podjetnik iz Ligojne, se je odpeljal 19. avgusta na motornem kolesu za Vrhnike proti Ljubljani. Med Drenovim gričem in Vrhniko je zavozil z glavne ceste

teljski odbor je povprašal po raznih državah, ali bi dovolile varno gnezdo, s katerega bi voditelji čivkali znano brezbožniško pesem. Razne države, med njimi Belgija, so to prošnjo odklonile v opravičeni bojzani, da bi v gnezdu ostali mladiči, ki bi dokazali resničnost prislovice: »Kakor stara ptica poje, tako uči mlade svoje.« Naposled so se brezbožniki zatekli v Anglijo ter jo prosili varnega zavetišča. Oblast jim tega doslej ni odklonila. Verno angleško ljudstvo, bodisi katoliško bodisi protestantsko, pa je zaradi tega dovoljenja vznevoljeno ter daje svojemu nezadovoljstvu duška s številnimi resolucijami in protesti. Tudi v angleškem parlamentu se je začela protestna akcija, ki se je udeležujejo poslanci raznih ver. Zbirajo se podpisi proti temu, da bi se brezbožniški kongres vršil na angleških tleh. Vlagajo se protesti pri ministrstvu notranjih zadev, ki ga obenem opozarjajo na možnost in verjetnost javnih demonstracij proti protidržavnemu brezbožništvu.

Radio in sv. maša. Ameriški časniki so prinesli poročilo iz španskega mesta Salamanke, da je sv. oče dovolil katoličanom, ki se nahajajo v vojnem območju republikanske rdečkaste vlade, izredni privilegij udeležbe pri sv. maši. Sv. maša se je nam-

reč opravila v Salamanki ter se potom radia prenesla na razne kraje. Iz tega so nekateri začeli delati zaključke, kakor da bi v obče zadostil kristjan svoji nedeljski dolžnosti, če posluša v radiu prenos vršenja sv. maše. Spričo te zmote piše vatiškanski list »Osservatore Romano«: »Trebalo je raztolmačiti, da se je sv. oče omejil na to, da je dovolil služenje sv. maše v neki sobi, ki se izključno porablja kot kapela v zgradbi Radia-National v Salamanki. Sv. oče je to dovolil, da omogoči radio-prenos v okrepitev in duhovno korist mnogih vernikov, ki v težkih in žalostnih razmerah ne morejo obiskati cerkve. Da pa se v tej stvari ne bi zmota širila naprej, je treba poudariti, da taki radio-prenosi nimajo nič skupnega z izvrševanjem nedeljske in prazniške zapovedi. Kdor iz katerega koli tehtnega razloga ne more na redni način prisostvovati ob nedeljah in praznikih daritvi sv. maše, je oproščen izvrševanja zapovedi, in če posluša radio-prenos, ima od tega gotove koristi, s tem pa ne izvrši zapovedi, ki je na ta način ne more zadovoljiti. Iz tega torej sledi, da je brez tehtnega razloga na posebno dovoljenje vsak posameznik dolžan ob nedeljah in praznikih prisostvovati daritvi sv. maše na običajen način ter da ga od tega radio-prenosa ne oprošča.«

na stransko pot proti Sapu. Vozil je s hitrostjo 40 km na uro. Pri prevozu železniške proge se ni dobro ogledal in je zadel z motorjem v drugi vagon vrhniškega vlaka. Vlak je potegnil motociklista s seboj in ga je popolnoma razmesaril. Pogled na truplo je bil grozen. Izstopili so možgani in vse telo je bila ena zmečkana ter krvava gmota krvi in mesa. Smrtno ponesrečeni si je ustanovil pred kratkim na Vrhniki malo tovarno za praženje ječmenovo kavo. Zapušča starše ter enega brata.

Razne novice

Slovenski javnosti! 475 otrok strada v naši lepi planinski Ribnici na Pohorju. Ze tretji teden stoje njihovi redniki v mezd-nem gibanju. Nezadostno pa je vsa gornja deca prehranjena že vseh zadnjih šest let. V obmejnem okraju je doma, priklenjena dobesedno na granit, iz katerega najspretnejša in najzdravejša roka komaj izkleše polovico tega, kar skromen človek normalno potrebuje. Osnoval se je odbor, da zbere od vseh socialno in rodoljubno čutečih src prostovoljne prispevke, bodi v blagu, bodi drugače, da olajša vsaj nedolžni deci težke ure vsestranskega pomanjkanja. Za vsak najmanjši dar izrekamo najlepšo hvalo! Slovenci, ne zabite obmejne dece!

Zadružna šola v Ljubljani. Kot vsako leto, se bo tudi letos sredi oktobra začela v Ljubljani Zadružna šola in bo trajala do velike noči. Vršila se bosta letos dva tečaja. V prvem tečaju se bo poučevalo tako kot druga leta, v drugem tečaju pa se to zadružno znanje razširi in izpopolni. Za vse naše zadružno gibanje je Zadružna šola ogromnega pomena. Kmečki sinovi se tu nauče temeljnih pojmov o zadružništvu, da morejo pri zadrugah sodelovati kasneje kot člani načelstev in nadzorstev. Toplo priporočamo, da se priglasijo v to Zadružno šolo zlasti fantje iz takih krajev, od koder še nobeden ni bil v tej šoli. Želi se za sprejem vsaj starost 18 let. Prošnje naj naslovi prosilci na Zadružno zvezo v Ljubljani. Prošnji je priložiti zadnje šolsko izpričevalo in rojstni list. Zadružna zveza nudi svojim gojencem prosto stanovanje, kurjavo in razsvetljavo. Podpor Zveza ne daje. Pričakovati pa je, da bo dala bank-ska uprava nekaj podpore posameznim gojencem. Nikomur pa ne bo žal za denar, ki ga bo žrtvoval za to šolo. Kdor vloži prošnjo na Zadružno zvezo, naj prosi za priporočilo pri domači zadrugi, ki je včlanjena pri Zadružni zvezi.

Kongresno zborovanje gluhomelih. V dneh od 13. do 15. avgusta so se zbrali v Mariboru gluhomeli iz vse Jugoslavije, da praznujejo petletnico mariborskega društva in da razpravljajo o svojih zadevah za zaščito gluhomelih mladine. Slavnostno zborovanje je bilo v Gambrinovi dvorani ob veliki udeležbi članstva, delegatov iz Ljubljane, Beograda in tovarišev gluhomelih iz Graza. Predsedoval je društveni predsednik g. Sagaj. Tajnik g. Svenšek je podal pregledno poročilo, ki prikazuje dosedanje delovanje in razvoj društva v teku petih let. Društvo se je od ustanovitve naprej borilo za pravice in zahteve gluhomelih. Vsa ta leta je društvo s prirejanjem božičnic in s pomožnimi akcijami podpiralo pomoči potrebne gluhomeli člane in njihove otroke. Poudaril je nadalje najnujnejšo potrebo po šolski izobrazbi gluhomelih otrok. Ker je gluhomememu odvzet dar sluha in govora, da se ne more udeleževati tako kakor pinočutni, se po izobrazbi v gluhomelnici more vsaj delno udeleževati in marsikateri

Novice

Nesreče

Utonil pri kopanju. Zadnjo nedeljo je hotel preplavati Dravo iz Studencev na Mariborski otok 16 letni Franc Prešern, sin strojevodje iz železniške kolonije. Pri plavanju je zašel v vrtinec, kateri ga je pogoltnil in bo naplavila Drava njegovo truplo kje pri Sv. Marku niže Ptuja.

Po nesreči ustreljen. V Moškanjcih pod Ptujem se je zgodila zaradi nepredvidnega ravnanja z orožjem nesreča, ki je zahtevala mlado življenje. V vinogradu svojega očeta v Moškanjcih se je mudil 19 letni abiturient Marij Bolaffio, sin ljubljanskega vinskega trgovca. Imenovani je napravil letos maturo na gimnaziji v Ptuju. V četrtek, 18. avgusta, se je mudil v spremstvu svojega instruktora Ludovika Osterca v Dornovi pri krojaču Toplak, da bi mu napravil obleko. Fanta sta iztaknila med potjo staro vojaško pištolo, katero sta pregledovala pri krojaču in nista vedela, da je nabita. Ko je vzel orožje v roke Osterc, se je naenkrat sprožilo in krogla je zadela Bolaffioja v čelo. Mladec se je smrtno zadet zgrudil in umrl v par minutah.

Od avtomobila povožena. V Mariboru na Koroški cesti je zašel pod kolesa tovornega avtomobila 56 letni delavec Jožef Lorber, katerega so izvlekli izpod vozila z nevarnimi zlomi. — V Studencih pri Mariboru je povozil avto 62 letno Elizabeto Pufič in ji zlomil nogo. Oba poškodovanca je prepeljal reševalni oddelek v bolnišnico.

Avtomobil povozil ameriškega svetovnega popotnika. Neki tovorni avtomobil sta srečala pri Slov. Konjicah svetovna romarja: Beer Alfred William iz Lorraine iz severnoameriške države Illinois, ter Noel Adolf Voge iz Freiburga na Nemškem. Beer se je hotel izogniti na levo stran ceste, je zašel pod avto, ki mu je zlomil levo

nogo. Poškodovanega so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Padel iz prvega nadstropja in si prebil lobanjo. Vinko Zagoričnik, 35 letni dninar iz Šešča pri Sv. Pavlu pri Preboldu, je padel s hodnika prvega nadstropja krčme in je obležal s počeno lobanjo. Hudo poškodovanega so spravili v celjsko bolnišnico.

Huda nesreča slikarskega pomočnika. V hotelu »Evropa« v Celju je padel s prvega nadstropja 19 letni slikarski pomočnik Franc Stiplovšek. Ko je stal na lestvi, se mu je izpodmaknila deska in padel je več metrov globoko na kamenita tla. Pri padcu se je hudo poškodoval na znotraj in tudi na zunaj po vsem telesu.

Pri padcu si zlomila desno nogo. Alojzija Liščeva, 57 letna uradnica tvornice v Ljubljani, je padla v Petrovčah tako nesrečno, da si je zlomila desno nogo in se zdravi v celjski bolnišnici.

73 letnik smrtno ponesrečil na Triglavu. Zadnji petek ob osmih zjutraj je smrtno ponesrečil na Triglavu 73 letni upokojeni učitelj Rajko Justič iz Št. Vidla nad Ljubljano. Staremu gospodu je spodrsnilo komaj nekaj metrov pod vrhom Triglava. Omahnil je in stirmoglavil po skalovju ter se ubil.

Padel pod konje in voz. Franc Zemljak, posestnik in gostilničar v Krškem, je pripravil voz za prevoz čebel na pašo. Pri vpreganju konj mu je pomagal hlapec. Ko je urejeval gospodar nekaj spredaj pri konjih, sta se živali splašili. Zemljak je padel pod konja, katera sta ga vlekla 60 m daleč na glavno cesto. Zemljak je dobil hude poškodbe na glavi in po vsem telesu ter so ga koj po nesreči oddali v bolnišnico.

Vlak smrtno povozil motociklista. Ivan Kucler, 33 letni podjetnik iz Ligojne, se je odpeljal 19. avgusta na motornem kolesu za Vrhnike proti Ljubljani. Med Drenovim gričem in Vrhniko je zavozil z glavne ceste

se more celo osamosvojiti v gotovem poklicu, seveda, če se mu da priliko za to. Šolan gluhomec pomeni tedaj pridobitev mnogostranske uporabne delovne moči, dočim je njegov nešolan sotrpin navadno še večji revež od slepca, ker ga ni mogoče uporabiti za nobeno delo. Iz tega dejstva sledi nujna in že večkrat poudarjena potreba po razširjenju zavodov, da se odprejo vrata gluhomecnic vsem, ki so zmožni in željni izobrazbe. Šolska izobrazba napravi iz gluhomega zelo dobrega in zanesljivega delavca in obrtnika, s katerim je lahko vsak zadovoljen, ker ima navadno gluhomec izredno zdrav dar za opazovanje. Ta dejstva naj upoštevajo tisti, ki iz nekkih predsodkov odpravljajo že šolane gluhomecne vajence. Na zborovanju so zahtevali ustanovitve gluhomecnic v naši državi ter uzakonitev šolske obveznosti vseh gluhomecnic. Društvo je naslovilo posebno spomenico na merodajna mesta, da se usmilijo zapuščenih gluhomecnic in otvorijo v državi več gluhomecnic, oziroma da se razširi gluhomecnic v Ljubljani ali ustanovi nov zavod za gluhomecne v Mariboru. Na predlog delegatov iz Beograda je bila sprejeta resolucija za ustanovitev zveze gluhomecnic, ki bi naj imela sedež v Beogradu.

Znamenite najdbe iz dobe sv. Heme na Gorenjskem. Profesor Šmid, graški znameniti starinoslovec, se rad mudi v Sloveniji, kjer je že razkril marsikatero zanimivost iz predzgodovinskih, starodavnih ter srednjeveških časov. Njegova najnovejša odkopavanja na Gorenjskem pri Koritih pri Nomnu (pri Bohinju) so odkrila železno topilnico sv. Heme in njen gradič. Gradič je bil v rabi še dva do tri stoletja po smrti sv. Heme, ki je bila doma na Pilštajnu, kjer sta še danes vidni razvalini njenih gradov Peilenstein in Hartenstein. Truplo sv. Heme počiva na Krki na Koroškem, kamor so radi romali Gorenjci.

Pri lenivosti črev in slabem želodcu z nerazpoloženjem za jed zaradi zapeke, naj se rabi že davno znana in učinkovita naravna »Franz-Josefova« grenačka voda. Zelo pogosto se potrjuje, da je »Franz-Josefova« grenačka voda prav posebno koristno domače sredstvo, kadar gre za to, da se zjutraj očisti prebavni kanal s salinskim sredstvom za odprtje. (Zor. S. br. 30.474/35.) 1138

6 kg težko zelno glavo je pridelal na svojem vrtu v Mariboru, Ljubljanska cesta 36, g. Slavec Anton. Omenjeni posestnik je šele pred dvema letoma spremenil travnato zemljišče v vrt. Gnojil je samo s hlevskim gnojem, pozimi pa je zemljišče polival s straniščnikom. Pred dvema letoma je pa isti posestnik pridelal na istem zemljišču 2 kg težko redkvo.

Mladinski list »Vrtca« je znan že mnogim rodovom Slovencev, saj izhaja že 68 let in je zato najstarejši slovenski mladinski list. Z letošnjim letom je prešel v druge roke, vendar bo ostal zvest svojemu dosedanjemu programu, da bo vzgajal dobre Slovence, zveste državljanke in verne božje otroke. Po njem bodo, kakor do sedaj, naši otroci spoznavali lepoto slovenske zemlje, materinega jezika, narodnih običajev, velike može in žene v domačiji in domovini, katere lepote jim bo prav tako kazal v besedi in sliki. Najodličnejši sotruidniki so že obljubili svoje prispevke; v besedi in pesmi, skici in sliki bo seznanjal mladino z domačimi kraji in jih bo vodil po prelepi domovini Jugoslaviji, da jo še bolje spoznajo in vzljubijo. Vanj pa bodo dopisovali tudi otroci sami, da jim bo »Vrtca« nekaka vez, četudi jih, slovenske otroke, ločijo hribi in doline in celo široko morje. Opozarjamo na ta naš edinstveni mladinski list in ga toplo priporočamo staršem in mladini, da ga naroče, ker prva številka izide že 1. septembra. Naroča se po dopisnici: Uprava »Vrtca«, Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna — ali pa pri g. učitelju (ici), poverjeniku (ci) na vsaki šoli.

Jesenski velesej v Ljubljani bomo imeli letos od 1. do 12. septembra. Prireditelj bo obsegala celo vrsto kulturnih in gospodarskih razstav. Največja izmed teh razstav bo mednarodna razstava fotografije in filma. Klub neodvisnih likovnih umetnikov bo podal umetnostno razstavo. Reja malih živali je našemu malemu človeku izdaten vir dohodkov. Vedno in vedno je treba stremeti za tem, da se reja pospešuje in rejce navaja k smotrnemu delu, ki jim bo prinašalo še več koristi. Leto za letom imamo na ljubljanskem velesejmu razstave malih živali in naša javnost jih ne bi hotela več pogrešati. Zato bo letos prirejena I. Zvezna banovinska razstava vseh vrst malih živali in produktov, med malimi živalmi pa bodo ovce in koze razstavljene samo od 4. do 8. septembra. Ljubljanski velesej je vedno posvečal veliko pozornost našemu kmetijstvu. Tudi tokrat je ostal zvest svoji nalogi in

bo letos priredil ob sodelovanju Zveze selekcijskih organizacij za sivorjavo dolensko govedo in s pomočjo kr. banke uprave zvezno razstavo sivorjave goved dne 10. in 11. septembra, ki bo združena s plemenskim sejmom. Jugoslovanska kinološka zveza priredi državno razstavo plemenskih psov 1. in 2. septembra. Zveza gospodin v Ljubljani pripravlja razstavo »Naši gostje«, v kateri bo prikazala našo ženo v službi tujkega prometa in kot središče in žarišče domače gostoljubnosti. Pri vsem tem pa seveda ne bo manjkalo razstav raznih industrijskih in obrtniških proizvodov. Jugoslovanski harmonikarji bodo imeli igranje za prvenstvo 11. septembra. Na vinskem oddelku velesejma pa bo pripravljena lepo zabavišča. Na železnicah ima vsak obiskovalec pod običajnimi pogoji polovično vozino. Dopotovanje za polovično vozino od 27. avgusta do 12. septembra, povratek pa od 1. do dne 17. septembra.

Obžalovanja vredni slučaj

Sleparija z »najdenim« saharinom. Iz Maribora se je vračal na kolesu na svoj dom v Razvanje delavec Jurij Amon. Blizu magdalenske cerkve ga je zaustavil neznan možki. Neznanec je začel razlagati Amonu, da je našel zavoj s 17 kg saharina, katerega rad proda za 150 din. Delavec je izplačal tujcu 110 din — vse, kar je imel. Prodajalec je pozval kupca, naj čaka nanj pred neko hišo, v kateri ima shranjen saharin. Amon je čakal zaman. Ko se je podal za sleparjem v hišo, so mu povedali, da je iskani možki že davno odšel skozi dvoriščna vrata in zginil bogznaj kam.

Dva nepoklicana obiskovalca Mariborskega tedna pod ključem. Po zaključku Mariborskega tedna, 15. avgusta, sta padla mariborski policiji v roke dva nepoklicana ter nezaželjena obiskovalca. Gre za Hinz Smajiča iz Sarajeva, ki je star 32 let, ter je hodil med posetniki tedna kot sejmar okrog in kradel. Policija mu je dokazala, da je sunil neki gospe denarnico z večjo vsoto. — Drugi aretirani žepar je Rajmund Borovičnik. Izmaknil je v nekem prenočišču upokoženemu učitelju listnico s sedmimi jurji. Pri aretaciji so dobili pri njem še štiri jurje, tri je zabil na Mariborskem tednu.

Čoln so mu ukradli. Ob Dravi je imel privezan čoln pri Hutterjevi tovarni v Me-

Dve leti v zraku

Ameriški letalski kapitan Jack Knight, ki že 20 let deluje kot pilot pri ameriški letalski družbi »United Air Lines«, je bil te dni upokojen. V svojem 20 letnem letalskem poklicu je v 18.000 urah prevozil 4.000.000 kilometrov po zraku. — 18.000 ur pa zneso skupaj dve leti. Torej je mož v 20 letih dve leti prebil v zraku.

48 ur v višini 7000 m

Pomočnik pariškega letališča se je zaprl z nekim zdravnikom v zračno komoro, kjer je bila zračna zmes, kakršna je v višini 7000 metrov. Oba moža sta ostala s kisikovima maskama 48 ur v tej komori. Zdravnik je stalno nadziral telesno stanje svojega tovariša.

Januš Golec:

Ponarejevalci

Po pripovedovanju strica z Dravskega polja iz pretekle in sedanje dobe

Prvič občutno kaznovan

Pri poroti 26. maja 1926 je bil obsojen Jurij Potočnik na 20 let. Radi jetičnosti ni prestal v mariborski kaznilnici niti eno leto kazni, ampak mu je ugasnila ponarejevalsko strast in zbrisala kaznen — smrt 12. marca 1927 v kaznilniški bolnišnici.

Celotna pravna ali juridična javnost z mariborsko policijo vred, ki ji je toliko prizadejala, da je predala po tako dolgem skrivanju roki pravice glavna krivca: Jurija Potočnika in Franca Rupnika, ni mogla razumeti, da je tako rekoč ušel kazni glavni ponarejevalski mojster Rupnik, ako odračunamo preiskovalni zapor.

Najbrž je iznenadila obsodba na trimesečni zapor, katerega je odsedel v preiskavi, samega Rupnika, ko so ga izpustili na svobodo takoj po razglasitvi sodbe.

Na svobodnih nogah je vzbudila v njem malen-

31 kostna kazen bahavost ter namišljeno zavest, da je še to malo sedel po nedolžnem.

Kakor hitro je zapustil sodne prostore, je prečital časopisje ter se je poučil natančno, kako in kaj je pisalo o njegovi zadevi in krivdi v času, katerega je moral prebiti v celici jetnišnice.

Med drugimi listi je prebral tudi »Slov. gospodarja« ter jo je kar mahnil v uredništvo v Tiskarno sv. Cirila.

Predstavil se je urednikoma, kdo je in da hoče dati nekatera pojasnila k »Gospodarjevemu« poročilu o njegovem po zakonu prepovedanem početju.

Mali dedec je sedel na ponudeni stol. Z lisičjo previdnostjo je premotril oba urednika in menil med veselimi nasmehom:

»Tu-le imate Rupnika, tega velikega grešnika, katerega je obsodilo ljudsko sodišče (porota) komaj na tri mesece in še to čisto po nedolžnem! Ne bom vaju tožil, ker nista prinesla povsem točnega poročila, ampak ustmeno hočem dokazati, da nisem hudodelec, pač pa poklicen fotograf in razumem tiskarsko stroko bolj nego vsi vaši staveci in strojniki.«

Dobrovoljni, majhni, čakati in skoraj trebušasti možič je začel razlagati šegavo, kje vse je hodil, kaj

lju v Mariboru livar Stefan Vavpotič. Neznane mu je ukradel in odpeljal 1200 din vreden čoln.

Na klopi zaspati ni varno. Ivan Vogrin, raznašalec slaščic, je zaspal v Taborski ulici v Mariboru na neki klopi. Ko se je prebudil, je opazil, da mu je nekdo v spanju sunil čevlje in 340 din, katere je izkupil za pecivo.

Nemirni in nevarni jetnik v verigah. Javnosti je še v živem spominu, kako je bil pred tedni prijet na Ptujski gori tolovaj Pinterič in predan v zapore mariborskega okrožnega sodišča. Pinterič je pri aretaciji izjavil, da bo pobegnil pri prvi priložnosti. Ropar je poskušal zadnje dni pobegniti iz jetnišnice, kar pa mu ni uspelo. Pri mizi je odlomil nogo in je hotel dvigniti iz okna železno omrežje. Pazniki so opazili še pravočasno njegove namene ter so mu jih prekrizali. Ker ni bilo nič s pobegom, si je poskušil preparati žile na rokah, a tudi ta nakana mu je spodletela. Nemirnega ter nevarnega jetnika so morali vkovati v verige.

Dobrota je sirota. Na Remniku ob severni meji so prosili trije delavci posestnika Adama Požarnika za prenočišče, katerega jim je dovolil hišni gospodar. Drugo jutro na vse zgodaj pa so nočevalci ukradli Požarniku 2000 din vredni lovski puški. Orožniki so nepoštene ter nehvaležne delavce izsledili, našli skriti puški pod priznanjem, da so tu hoteli uzmoviči prodati pri prvi priliki.

Reparski napad. Franc Farič iz Ješence pri Račah se je podal iz neke gostilne v Hočah proti kolodvoru, da bi se odpeljal domov. Med potjo sta se mu pridružila dva neznanca, katera sta se lotila nasilnim potom pregleda njegovih žepov. Ker nista zadela na denar, sta oropala Fariču uro. Orožniki so izsledili napadalca v osehah htapca Ivana Rozinška in Karla Tementa iz Sp. Hoč. S silo odvzeto uro so našli skrito v nekem hlevu v Hočah.

Preprečena tatvina denarnice. 17 letni Vinko Kitak v Koprivniku nad Račami se

je približal oknu hiše posestnice Ivane Koren. S kolom, na kojega konec je zabil dva koničasta žeblja, je skušal skozi okno nasaditi denarnico z devetimi bankovci po 100 din, ki je bila v predalu pisalne mize. Pri tem poslu so mladostnega nepridiprava zasačili in so ga prijeli.

Zaradi psa udarjen z ročico po glavi. Maks Ivanič, kurjač v usnjarni v Ljutomeru, je postavil v Babincih kolo na dvo-rišče. Ko je prišel po kolo, je nagnal psa v hišico, da bi ga ne vgriznil. Hišico s psom je obrnil tako, da je bil vhod proti steni in pes ni mogel iz nje. Med krote-njem psa je kurjača nekdo od zadaj udaril z ročico s tako silo po glavi, da se je zgrudil in so ga prepeljali v skrajno nevarnem stanju v ptujsko bolnišnico.

Obstreljen na povratku skozi gozd. Martina Žabrl, 19 letnega posestnikovega sina iz Vodenika pri Šmarju pri Jelšah, so prepeljali v celjsko bolnišnico. Žabrl se je vračal skozi gozd proti domu. Nenadoma je bil oddan nanj strel, ki ga je hudo ranil v bedro.

Cigani ukradli 10.000 din vredna konja. Ribiču Karlu, posestniku v Kališevcu pri Rajhenburgu, je bil ukraden par težkih in 10.000 din vrednih konj. Tatvine so bili osumljeni cigani, kateri so se vozili dan poprej mimo Rajhenburga in so povpraševali po konjih. Posebno so jim bili po gođu Ribičevi konji, katere so odgnali iz zaklenjenega hleva v deževni noči. Orožniki so se lotili z vso vneto zasledovanja ciganske nadloge. Šele v Bistri v Hrvaškem Zagorju so zadeli na cigane Nikoliče. Ene-ga konja so že bili prodali, toda kupec ga je moral vrniti. Drugega konja pa so cigani še imeli. Orožnika sta prignala ukle-njene ciganske tatove v Rajhenburg in z njimi je prišel tudi par ukradenih konj na veliko veselje okradenega posestnika.

Nevarna tatvina pod ključem. Po okolici Litije je dalje časa bila na delu s predolgi-mi prsti po kmečkih domovih mlada pre-dilka Zofka Perko, rojena v Nemčiji, pristojna v Loko pri Zidanem mostu. Perko-vo so prijeli orožniki na Sv. Gori. Ko je

gnala patrolja tatico čez reber nad vasjo Vovše, je hotela skočiti v prepad, kar sta pa orožnika preprečila. Zaradi poskušene-ga pobega so žensko vklenili in so jo pre-dali v zapore v Litiji.

*

DVE TOLOVAJSKI BANDI PRIJETI

»Slov. gospodar« je že poročal, da je uspela orožnikom izsleditev dveh tolovaj-skih band, ki sta uganjali vlomilske posle krog Ptuja, Ljutomera, Čakovca, Ludbrega, Varaždina ter Maribora. Orožniki iz Središča so dokazali tem lopovom nad 50 vlovov ter tatvin, s katerimi so oškodo-vali prizadete za 200.000 din.

Štajerska tolpa

Štajersko tolpo sedmih članov je vodil Davorin Trstenjak iz Mihalovca pri Ormožu. Imenovani je znan tat ter ropar. Nje-gov prvi pomagač je bil Alojz Šantl, po-sestnik v Središču ob Dravi. Pri slednjem so odkrili skladišča za pokradeno blago. Sedemčlanska družba je vlamljala ter kra-dla po krajih med Dravo ter Muro in še celo po Prekmurju in znaša povzročena škoda 150.000 din, katero so si prilastili z raznim blagom pri 47 vlovih.

Trstenjakovi tolovaji imajo na vesti vlom v cerkev pri Sv. Miklavžu. Zginila sta ke-lih in monštranca.

Vlomilci so bili tolikanj drzni in brez-vestni, da so pod vodstvom Trstenjaka lanko leto vlomili v grobnico mariborske rodbine Čeligi na Slov. Kalvariji v župniji Limbuš. Upali so, da se bodo v rakvah do-kopali do zlatnine, a so se bridko varali.

Trstenjakova banda je že izročena okrož-nemu sodišču v Soboti.

Hrvaška tolpa

Druga tolpa je bila iz sosednje Hrvaške in je hodila v našo banovino na vlomilske in tatiske pohode. Kradli so kolesa, obleko, tobak ter predvsem gotovino. Od hr-vaških uzmovičev povzročena škoda dose-ga vsoto 60 tisoč dinarjev. Devet članov hrvaške bande je že za zapahi maribor-ske jetnišnice.

se je učil, kaj da zna in da se bavi samo s fotograf-skimi ter tiskarskimi poskusi, kateri bodo posvetili z velikanskim presenečenjem v fotografijo in barvo-tisk. Vse občuduje njegovo znanje ter domišljije iznajdbe, katere je mogoče izpopolniti le s ponav-ljanjem poskusov. Samo novinarji, orožniki, policaji in še nek sodnik vidijo v njegovem početju zločin.

Mojster se je zaklinjal na krščeno dušo, da je najboljši dokaz, kako sodi o njegovem delu narod, pravkar zaključena porota, katera bi ga bila povsem oprostila, da se ni zaganjal vanj in v njegove zna-nošči ali če poskuse državni pravdnik liki tiger v nedolžno ovčko.

Mojster je znal pripovedovati res zanimivo ter razlagati s šalami in s dobriimi primerami zabeljeno, kako bo v najkrajšem času najimnitnejši gospod, v kojega iznajdbe bo zri celotni kulturni svet z naj-večjo pozornostjo ter napetostjo.

Poleg naravne nadarjenosti ter s fotografsko in tiskarsko vajo pridobljene spretnosti ga je dičila precejšnja mera domišljije, katero je umel spretno speljati na mlin, kaj vse še bo enkrat pome- za človeško družbo.

Prav tako in zanimivo razlage ponarejeval-

skega mojstra so se raztegnile kar v cele ure. Radi neznatne znanosti ovetljani močiček bi še bil bogznaj kaj vse nablebetal, da ni opomnilo nujno delo ured-nika, da se ne more baviti predolgo s poslušanjem doživljajev ter načrtov pretkanega ponarejevalca.

Rupnik se je dvignil s stola, podal vsakemu roko s pripombo, da se bo oglasil v uredništvu, kakor hi-tro bo zasledil večje nove napredke v svojih iznajd-bah, katere bo moralo beležiti dnevno časopisje v ti-skani besedi ter sliki.

»Gospodarjeva« urednika sta želela mojstru vse najboljše za bodoče s posvarilom, naj nemudoma za-pusti Maribor, kjer je postal prevelik znanec oblasti. Naj se preseli drugam. V drugih in tujih krajih bodo znali prav ceniti ter upoštevati njegovo iznadlji-vo.

V Maribor in okolico preveč zaljubljeni Rupnik pa se je obregnil na dobro hoteči opomin z rezko opazko:

»V Mariboru so me vlačili in mrevarili prvič v življenju po zaporih. Mariborska porota me je sko-raj oprostila. Mariborski policiji bom dokazal, da sem velik dobrotnik človeštva in ne hudodelec, ki spada pod paragraf in v ječo!« (Dalje prihodnjič)

Po pretoku 48 ur so zrak v komori nato v pol ure spremenili spet v »pravi pariški zrak«. Moža sta preizkušnjo dobro prebila, zlate ri-bice, ki sta jih vzela v posodi z vodo za pri-merjavo v komoro, pa so že v začetku eksperi-menta poginile. Poskus spada v okvir priprav za polet z letalom v stratosfero, ki ga bodo izvedli v Ameriki.

Največja bolnišnica na Balkanu

Bolgarski kralj Boris in kraljica Ivana sta dne 1. maja otvorila v navzočnosti članov vlade »Bolnišnico kraljice Iva-ne« v Sofiji, ki predstavlja največji zavod svoje vrste na Balkanu. V bolnišnici je zaposlenih 39 zdravnikov in 7 špe-cialistov za zobe.

Izpred sodišča

Dve obsodbi zaradi uboja. Celjsko okrožno sodišče je obravnavalo 19. avgusta dva primera uboja. V Vitanju so se vračali iz krčme: 26 letni klobučarski pomočnik Josip Žalnik iz Brežic, uslužben v Vitanju, ter delavca Jakob Dežman in Ivan Štruc iz Vitanja. Srečali so Ivana Purga, katerega je Žalnik oklofutal, ker je moral sedeti radi Purgove ovadbe orožnikom štiri dni. Purga je vrnil zausnico in že je prišlo do pretepa, v katerem je potegnil Žalnik nož in ga je zasadil Purgi v srce, da je obležal mrtev. Žalnik, ki je že bil predkaznovan zaradi pretepa, je bil obsojen na osem let robije, Dežman na dva meseca in 15 dni zapora, Štruc je bil oproščen. — Avgust Narat, 39 letni posestnik in oče štirih nepreskrbljenih otrok v Hrastju pri Sv. Petru pod Sv. gorami, je zalotil 21. julija ob desetih v noči v svojem sadonosniku 18 let starega posestniškega sina Ivana Geršaka iz Hrastja. Oddal je proti Geršaku strel, ki je smrtno zadel. Sodišče je obsodilo skezanega Narata na štiri leta ječe, 500 din povprečnine in 975 din za pogreb ustrelnega.

*

Slovenska Krajina

Dvajsetletnica osvoboditve Prekmurja

Letos, 11. septembra, bomo v Črensovcih prav slovesno proslavili dvajsetletnico osvoboditve Prekmurja izpod tisočletnega tujčevega jarma, pod katerim so ječali naši predniki. Kakor nam je znano iz zgodovine, so se naši predhodniki skušali večkrat otresti tega jarma, a žal jim ni uspelo. Zaradi kmečkih uporov na Hrvaškem in tudi v Sloveniji je postal jarem premaganih še hujši in neznosnejši od prejšnjega. Med tem pa je prišlo za nas miroljubne ljudi do skoraj nerazumljivega klanja, ki je bilo v svetovni vojni. Bredko orožje malone vse Evrope je žvenketalo dolga štiri leta ter terjalo krvave žrtve. Posledice te strašne morije še danes čutimo. So pa države, ki se zaradi vojnih posledic ne bodo mogle nikdar povzdigniti na prejšnje mesto slave in moči. Svetovna vojna je v resnici zahtevala mnogo zla in gorja, a nam je prinesla zaželjeno svobodo, po kateri smo tako dolgo hrepeneli. Zemlja, prepovnjena s potnimi sragami naših prednikov, je postala prosta. Ne tlačijo nas več okovi in jarem sužnosti. Zadihal smo zrak svobode in naši voditelji sedaj skrbno čuvajo najvažnejše dobrine človeštva, ki so življenje, delo, resnica in ljubezen. Te svetinje, brez katerih je vsaka kultura nemogoča, se pa razvijajo in pridejo do svoje veljave le v miru; kajti mir je tista rodovitna njiva, na kateri se razvija življenje vsakega naroda z zmožnostmi, ki so dane njegovi duši. Zato je vsa sedanja naša politika miroljubna. Sicer pa, zakaj bi se sovražili med seboj, saj nam vendar vsem sije isto sonce in smo sinovi iste matere zemlje, zato moramo biti v prijateljskih odnosih z vsemi!

Dvajset let smo že svobodni. Naša še mlada država vedno bolj napreduje in danes že uživa pri drugih državah velik ugled. Da se oddolžimo našim modrim voditeljem, posebno voditelju nas Slovencev, g. dr. Antonu Korošcu, ki se bo predvidoma tabora osebno udeležil in bo obenem glavni govornik, pohitimo 11. septembra vsi v Črensovcih, da pokažemo svetu, da tudi mi Prekmurci vemo ceniti delo za državo zasluženih mož. Na tem taboru bomo videli vse zanimivosti, ki so bile in so še običajne pri nas v Prekmurju, zato nam obiska tabora ne bo žal. — V zvezi s

taborom bo tudi proslava petindvajsetletnega jubileja izhajanja domačega lista »Novine«.

Turnišče. Na Veliko mašo, 15. avgusta, smo imeli v farni in romarski cerkvi Matere milosti največje letno »proščenje«. Ljudi je bilo mnogo. Pridigo o Mariji je imel letošnji novomašnik g. Ivan Cvetko, o katerem smo že na tem mestu poročali. Razveseljivo je dejstvo, da je ta dan pri nas potekel brez vseh incidentov. Se pač vidi, da ni bilo nobene veselice. — Turniški dijaki, oziroma dijaki naše fare bodo priredili prihodnjo nedeljo ob lepem vremenu na šolskem dvorišču lepo in ganljivo igro »Pod sovjeteko zvezdo«. Igra režira dipl. jurist T. Igra sama je vsebinsko prav globoka in bo marsikoga do solz ganila, a ne manjka ji tudi zabavnih in veselih prizorov, tako da se bodo veselejši ljudje lahko od srca nasmejali. Pred in po igri nam bodo dijaki zapeli nekaj lepih slovenskih pesmi. V zvezi s to igro bomo bržkone razpravljali tudi o ustanovitvi prosvetnega društva v Turnišču. Po igri nam bo en gospod razložil pomen prosvetnega društva ter njegove koristi za ljudstvo. Kdor se zanima za prosvetno vprašanje, naj prireditev obišče in po igri ostane v šoli, da se bomo vse potrebno zmedli. — Po dolgem prizadevanju smo končno dosegli, da sta dali občini Turnišče in Dobrovnik zgraditi most preko »novec Ledave. Most je bil zelo potreben zlasti za lastnike, ki imajo njive in travnike preko Ledave na dobrovniškem »bataru« in narobe. Predvideva se, da bo tukaj v bližnji bodočnosti vodila važna prometna cesta in bo zveza med Dobrovnikom in Turniščem za nekaj kilometrov skrajšana. — Za nekaj časa je zapustil Turnišče ter šel na drugo službeno mesto g. Milan Radojčić, orožniški podnarednik. Vestnemu orožniku želimo, da se v novem kraju dobro počuti in se izkaže vrednega zaupanja, ki ga vanj polagajo.

Lipa. Pretekli teden, 16. avgusta, so žalostno peli mirtvaški zvonovi ter oznanjali smrt Zverove, po domače Hajdukove mamice. Dočakali so lepo starost, vendar pa je njih izguba tem občutnejša, ker še ni dolgo, da so v hiši umrli skrbni dedek. Vnuku, g. kaplanu v Slov. Konjicah, kakor tudi vsem domačim izrekamo iskreno sožalje, a pokojnici nebeški raj, katerega je s svojim delom tudi zaslužila!

Beitinci. Prejšnjo nedeljo je bila pri g. Horvat Ludoviku otvoritev gostilne s prosto zabavo. Sicer je že na tem mestu bila prej gostilna, toda ne pod firmo mladega gospodarja, temveč njegovih staršev. Prireditev je bila dobro obiskana, iz česar se da sklepati, da je mladi gospodar precej priljubljen. — V torek, 16. avgusta, je bil pregled plemenskih konj pred komisijo gg. Petovarja, Baša in drugih. Prignane je bilo precej lepe živine, za kar bodo nekateri nagrajeni.

*

Velika slovesnost bojnikov

Bojavniki se zberejo 27. in 28. avgusta na Brezjah, kjer bo blagoslovitev preurejenega prostora in odkritje spominske plošče umrlemu prvemu tajniku Zveze, vojnemu kuratu Francu Bonaču. Spored slovesnosti bo ta-le:

V soboto, 27. avgusta, bo ob pol devetih zvečer na prostem igra iz življenja v svetovni vojni: »A njega ni.« Igrali bodo člani trboveljske skupine.

V nedeljo, 28. avgusta, ob devetih bo sprejem gostov in pevska vaja v samostanski dvorani. Ob desetih cerkveni govor (predsednik tov. Mirko Rataj), nato bla-

Indokina

Francoska kolonija Indokina v južni Aziji je ena tistih pokrajin, ki so že po svoji legi, zemlji in podnebnju neizbežno podvržene malariji. Svetovno znani Pastorjev zavod je zgradil leta 1929 tri zavode, tri zavode, kjer bi se naj bavili s proučevanjem malarije. Preden pa je Pastorjev zavod pričel intenzivno borbo proti malariji, je želel velike uspehe privatno zdravljenje s kininom. S tem zdravljenjem so prav za prav pričeli delavci, ki so bili zaposleni pri gradnji železnice v Konkini in so prišli večkrat v močvirnate predele, kjer je bila nevarnost, da se okužijo z malarijo. Tudi svetovna kriza je bila vzrok, da se malarija ni mogla zatirati, to pa radi tega, ker je takratno zdravljenje zahtevalo velikih izdatkov. Odkar pa je komisija za malarijo pri Društvu narodov iznašla kratko zdravljenje z malo dozo kinina namesto prejšnjega dolgega zdravljenja, ki je trajalo po več mesecev z velikimi dozami kinina, je pričakovati, da bo zdravljenje malarije v Konkini imelo kmalu velike uspehe.

goslovitev preurejenega prostora pred cerkvijo ter sv. maša, ki jo bo daroval odbornik Zveze bojnikov tov. Janko Cegnar. Po cerkvenem opravilu bodo molitve za umrle tovariše, na kar bo sledilo odkritje spominske plošče prvemu tajniku Zveze bojnikov Francu Bonaču. Govoril bo prvi podpredsednik tov. Rudolf Wagner. Nato bo bojvniški tabor. — Ob dveh popoldne bodo litanije. Med sv. mašo bo ljudsko petje s spremljevanjem godbe. — Zaprošena je četrtinska vožnja.

Naši rajni

Vitanje. Dne 17. avgusta je mirno zaspala v Gospodu v tukajšnjem župnišču Jožefa Musi, sestra našega priljubljenega g. duhovnega svetnika, župnika Alojzija Musi. V vitanjski župniji, kamor je prišla leta 1914 kot gospodinja svojemu pred petimi leti umrlemu bratu župniku Jožefu Musi, in še daleč na okoli je bila dobro znana po svoji veliki darežljivosti do revnih in po svoji vedri prijaznosti do vseh, ki so imeli opravka v župnišču. Po svoji naravi je bila tiha in skromna, a vedno veselega, smehljajočega obraza. Odgovarjala je rada z neprisiljeno, nedolžno šalo. Posebno je bila vesela mnogih duhovnikov-gostov, ki radi prihajajo v to po gostoljubnosti in ljubeznivosti daleč znano župnišče. — Njeni zemeljski ostanki so bili prepeljani 19. avgusta v rojstno župnijo na Vransko, kjer so bili položeni ob strani rajnih staršev in bratov k večnemu počitku. Bog ji bodi obilen plačnik! Vitanjčani jo bomo ohranili v hvaležnem spominu. — G. duhovnemu svetniku in še živeči sestri naše iskreno sožalje!

Nova cerkev. Po daljših počitnicah se je smrt nenadoma oglasila v župniji in pobrala v 81. letu Matildo Šilih, roj. Jaklič, p. d. Petračevo mater v Novi cerkvi. Ranjka je bila vse svoje življenje vzorna in krščanska žena. Prišla je iz Vojnika kot gospodinja h kanoniku in dekanu Francu Juvančiču, ki je bil velik prijatelj nepozabnega Slomšeka. Po njegovi smrti se je poročila z Matejem Šilih, ki je bil skozi dolgo vrsto let cerkveni ključar. Pokopala je dvoje hčera. Ostala sta ji še dva sina: Karel, posestnik na domu, in Ferdinand, ki pregleduje prstne odtise zločincev pri policiji v Beogradu. Vse otroke je odgojila v strogo verskem in narodnem duhu. Po večno plačilo za svoje čednostno življenje je šla na Marijino vnebovzetje. — Domačim izrekamo naše prisrčno sožalje!

Galičija pri Celju. Zvonovi so nam oznanili tužno vest, da nas je zapustil nepozabljen naš sosed, faran Anton Pečnik. Spreviden s sv. zakramenti se je 2. avgusta v starosti 68 let poslo-